

DIRVA

Nr. 111

Rugsėjis-Sept. 28, 1960

Cleveland, Ohio

KOVA DĖL JUNGTTINIŲ TAUTŲ LIKIMO

"Geležinių nervų vyras"-- Jungt. Tautų sekr. Dag Hammarskjöld pradėjo šios savaitės debatus Jungtinių Tautų plenumo sesijoje, neilgu pareiškimu šaltai atsakydamas Chruščiovui, kad jis ir toliau sieksias išlaikyti "nepriklausomumą, bešališkumą ir objektyvumą" Kongo politikoje, jeigu jam Jungtinės Tautos nesuteiksiančios kitokių instrukcijų. Savo kalboje jis nelieta Sovietijos premjero kaltinimų, pagal kuriuos jis "seks kolonialistų liniją", bet pabrėžė, kad Chruščiovo puolimai liečia "ne asmens, bet institucijos klausimą".

Beveik dvi su puse valandos trukusioje kalboje Chruščiovas penktadienį puolė JT gen. sekr. Hammarskjöldą, kad jis "piktinaudojas" savo poziciją "kolonialistų linijai sekti" ir pareikalavo panaikinti generalinio sekretoriaus postą, jo vietoje sudarant trijų asmenų komitetą, kurį įeitų po vieną atstovą iš Vakarų, Sovietų ir neutralistų bloko. Jis taip pat reikalavo Jungtinės Tautos išskirti iš Amerikos į Ženėvą, Vieną ar Maskvą.

Vėlesnėje spaudos konferencijoje Chruščiovas pridūrė, kad visiems trims komiteto nariams turėtų būti suteikta veto teisė, t.y., vienam iš jų nesutinkant su kitų dviejų sprendimais, klausimas turėtų būti perduotas Jungtinių Tautų plenumo sesijai, kur sovietai ateity, prisiviliodami neapsisprendusias tautas, tikisi dominuoti.

Nelaukta Chruščiovo ataka prieš Jungtinių Tautų sekretorių iššaukė gilų susirūpinimą, kurį tuoj po sovietinio diktatoriaus kalbos turėtų būti perduotas Jungtinių Tautų plenumo sesijai, kur sovietai ateity, prisiviliodami neapsisprendusias tautas, tikisi dominuoti.

Tai vėliau netiesiogiai patvirtino ir pats Chruščiovas, spaudos konferencijoje pareikšdamas, kad Sovietija nesiruošianti išstoti iš Jungtinių Tautų, jeigu Chruščiovo pasiūlymai būtų atmesti, bet: "mes tęsime kovą, kol re-

organizacija bus pasiekta". Praktiškai tai reiškia Jungtinių Tautų veiklos paraližavimą, įklampinant jas į tuščius ir nesibaigiančius ginčus.

Nors Chruščiovo pareiškimai laikomi neabejotinai šaltojo karo suintensyviniu, tačiau puolimai prieš Hammarskjöldą, kaip sakoma, jis "persistengs": jam nepasisekė laimėti pritarimo iš neutralių Azijos ir Afrikos tautų. Net Ganos prezidentas Nkruma, kurio kalba yra laikoma labai prorusiška, nukrypo nuo linijos, išreikšdamas "asmeninį pritarimą" Hammarskjöldo politikai Konge ir girdamas Jungtinės Tautos, kaip "vienintelę organizaciją, palaikančią žmonijos ateities viltis". Kitų Afrikos ir Azijos tautų kalbėtojai pareiškė, kad jie atmetą "sovietinį grubumą".

Grįžtant prie Jungtinės Tautos pasakytos Chruščiovo kalbos, perpildytos bolševikine propaganda ir ciniškais faktų klaidymais, paminėtini kiti jos momentai:

* Chruščiovas pareiškė, kad tolimesni JAV lėktuvų skraidymai virš sovietinės teritorijos "gali bet kuriuo momentu žmogiškai įstumti į trečiąją pasaulinę karą".

* Jis pakartojo reikalavimą sušaukti naują keturių didžiųjų konferenciją "už kelių mėnesių". Tai turėtų reikšti, jog jis vengia susitikimo su prez. Eisenhoweriu, kuris savo kadenciją baigs sausio 20.

* Reikalavo sudaryti naują komitetą Sovietų nusiginklavimo pasiūlymams svarstyti. Naująją grupę turėtų sudaryti įvairių regionų ir įvairių politinių kursų atstovai. Prieš kurį laiką sovietai enevoje išardė dešimties valstybių nusiginklavimo derybas. Tą grupę sudarė penkios Vakarų ir penkios Rytų bloko valstybės. Dabar Chruščiovas nori į derybas įtraukti ir vadinamąjį neutralų bloką. Naujų nusiginklavimo pasiūlymų Chruščiovas neišskėlė.

* Jis pareikalavo, kad JT plenumo sesija priimtų deklaraciją, pagal kurią visi kolonijiniai ir globojamieji kraštai atgautų nepriklausomybę "tuoj pat". Toje deklaracijoje taip pat turėtų būti reikalaujama, likviduoti visas amerikiečių karines bazes užsieniuose.

Kalbėdamas apie kolonijinių kraštų nepriklausomybę, Chruščiovas gyrė Sovietiją ir Stalino konstituciją, skelbdamas tokius žūlius melus:

"Pagal konstituciją, kiekviena iš mūsų sąjunginių respublikų turi teisę pasilikti unijoje arba išstoti, jeigu to nori. 19 autonominių respublikų, 9 autonominių rajonų ir 10 nacionalinių teritorijų egzistavimas suteikia galimybę išsaugoti kiekvienos tau-

tos nacionalines apraiškas ir kultūrinį originalumą".

Kiti įvykiai Jungtinėse Tautos:

Prez. Eisenhoweris, pirmadienį grįžęs New Yorkan, susitiko su atvykusiais į JT sesiją Indijos premjeru Nehru ir JAV prezidentu Naseriu. Indijos premjerą Nehrutiek Vakarai, tiek sovietai laiko galinčiu turėti lemiamos įtakos iškilusioje Jungt. Tautų krizėje. Nehru, vos tik atvykęs, pradėjo pasitarimus su neapsisprendusių ir neutralių valstybių lyderiais.

Kubos premjeras Fidel Castro kalbėjo keturias su puse valandos, kaltindamas Jungtines Valstybes agresija ir grasindamas jog pareikalaus likviduoti JAV laivyno bazę. Jo kalba nesukėlė jokios didesnės reakcijos, nes į ją žiūrima, kaip į gerai paruoštą teatrinį spektaklį.

Būsimojo plenumo sesijos posėdžiuose laukiama ilgų ir kietų debatų dėl komunistinės Kinijos priėmimo į Jungtines Tautas.

TRUMPAI IŠ VISUR

* KONGE buvo sumušti ir pagrobti du naujosios krašto "administracinės kolegijos" nariai. Užpuolikai buvo civiliai, Lumumbos šalininkai. Incidentą stebėjo nesikišdami JT Komandos kareiviai iš penkių Afrikos tautų. Plk. Mobutu iš naujo pareikalavo Jungtinės Tautos atšaukti Gvinėjos ir Ganos karių.

* LAOSE prokomunistiniai Pathet Lao sukilėliai pradėjo koncentruotą puolimą prieš Samneua garnizoną -- paskutinę antikomunistinių jėgų tvirtovę krašto šiaurėje. Būklė laikoma labai kritiška. Kaimyninis Tailandas ruošiasi šaukti Jungt. Tautų pagalbos, nes bijoma, kad į Laosą galį pradėti veržtis Š. Vietnamo komunistai. Pathet Lao sukilėlių radijas paskelbė, kad JT išsikšimas būtų sutiktas jėga.

* INDONEZIJOS prez. Sukarno, prieš išvykdamas į JT plenumo sesiją, įsakė konfiskuoti šešias spaustuves, tuo eliminodamas daugumą opozicijos laikraščių.

* JAV penktasis bandymas iššauti satelitą į mėnulio orbitą nepasisekė dėl techninės klaidos raketinio vežimo antrosios stadijos instrumentuose. Pastarosiomis dienomis vėl sustiprėjo spekuliacijos, kad sovietai šią savaitę galį erdvėn iššauti raketą su žmogumi. Praeitą savaitę pasklido gandai, kad vienas toks bandymas prieš keletą dienų nepasisekė, ir astronautai žuvo.

* GANOS prez. Nkruma pradėjo pasitarimus su Afrikos tautomis, siūlydamas sukurti "Monroe doktriną" juodajam kontinentui.

To My Good
American Friend
Franklin D. Roosevelt
Best Regards
Richard Nixon

JAV Viceprezidentas Richard M. Nixon, respublikonų kandidatas į prezidentus, įvertindamas lietuvių susiorganizavimą ir jo kandidatūros rėmimą, atsiuntė šią specialiai Lietuvai skirtą nuotrauką.

TIK RICHARD M. NIXON GALI LAIMĖTI KOVOJE PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Julius Smetona

penkiasdešimt milijonų kiniečių.

Šitokia nelaiminga pasaulio istorijos įvykių raida, žinoma, nemažina Franklino D. Roosevelto ir Harry S. Trumano idealizmo -- šie abu vyrai buvo pasišventę kovotojai dėl žmonijos laisvės. Faktas betgi lieka faktas, kad, jei laisvės kova panašiu sėkmingumu bus vedama ateinančiais ketveeriais metais, likusios Europos ir Azijos dalys bus užlietos komunizmo bangos.

Šitokie didžiųjų demokratų partijos vyrų palikimo akivaizdoje, piršti demokratų būtų labai pavojingas dalykas. Ne dėl to, kad senatorius Kennedy nėra idealistas ir aukštos erudicijos bei moralės žmogus, bet dėl to, kad, kaip patyrimas rodo, nežiūrint gražiausių užsi-
mojimų, demokratų partija neįstengia atremti komunizmo grėsmės.

Mūsų nuomone, žmogus, sugebąs tą grėsmę atremti ir laisvės principus įgyvendinti visame pasaulyje, yra Richardas M. Nixonas. Kilęs iš neturtingos šeimos, pats matęs nemažai vargo, mokslo ir politinių laimėjimų jis pasiekė sunkiu darbu ir dideliu pasiryžimu.

Giliai jausdamas Amerikos laisvės tradicijas, jis nuo pat savo politinės karjeros pradžios vedė aiškią prieš komunistinę liniją, net ir antrojo pasaulinio karo metu, kai pataikavimas komunistams buvo labai madoje. Toks aiškus nuostatas jam atnešė didelių politinių pasiekimų, kurių tarpe minėtinas jo laimėjimas prieš demokratų kandidatą į senatą (iš Californijos), Helen Ganaghan Douglas, kurią smarkiai rėmė paraudonavęs Hollywoodas ir komunistų įtakai pasidavusi spaudos dalis.

Jo pastangomis buvo sukurta ir atiduota teisman (Nukelta į 2 psl.)

Paprastai sakoma, kad savo mieste pranašų nebūsi, bet pianistas ANDRIUS KUPREVČIUS, praeitą šeštadienį išpildęs dalį Dirvos sukurtinio baltaus -- koncerto programos, tokiu pranašu buvo. Jo talentu gerėjosi visi koncerto -- baltaus dalyviai ir kėlė ilgą ovaciją.

Dirvos nuotrauka

Mao prieš Chruščiovą

Jau kovo 30 -- aštuoniom savaitėm anksčiau, negu žlugę Parizaus viršūnių konferencija -- raudonosios Kinijos centro komiteto laikraštis "Raudonoji vėliava" pradėjo pikta kampaniją prieš "taiką koegzistenciją" ir pasmerkė bandymus kompromisais spręsti konfliktus tarp komunistinio ir kapitalistinio pasaulių, apšaukdamas juos "revizionizmu" -- vienu pikčiausių keiksmažodžių komunistiniame žargone. Keiksmažodis nebuvo įsakmiai išvardintas, tačiau ir kvailiausiai komunistui buvo aišku, kad buvo nukreipti tie smūgiai: į Maskvos raudonąją cara Chruščiovą.

Birželį Bukareste susirinko komunistinių partijų vadai nesklaidumams pašalinti. Nepaprastai slaptos konferencijos išdava buvo mišlotas komunikatas

TIK RICHARD M. NIXON...

(Atkelta iš 1 psl.)

daug į aukštas vietas įsispraudusių komunistų simpatikų (vienas tokių, Alger Hiss, dešinė vėlionies prezidento Rooseveltto ranka Jaltaje). Jis pirmas metė šūkį, kad neužtenka nuo komunistų gintis, bet reikia juos pulti visu laisvės idėjos gaivalingumu.

Visa tai rodo, kad Nixone tebėra gyva Amerikos pionierių dvasia, niekuomet nesvyruojanti, nieko nebijanti ir visuomet laiminti.

Tat ir mes, kuriems labai rūpi didieji laisvės principai, kviečiame visus lietuvius lapkričio 8 dieną balsuoti už Richardą M. Nixoną.

Julius Smetona

--neskaniai sumaišytas kokteilis iš dviejų trečdalių chruščioizmo ir vieno trečdaliu maoizmo. Buvo bandoma užtušuoti nesutarimus, pavaizduoti pasauliui "visų komunistinių tautų ir partijų broliškumą ir nesukrečiamą vieningumą".

Tačiau ta iškaba negelbėjo. Paskutinėmis savaitėmis Mao ir Chruščiovo šeimyninis kivičas taip pagarsėjo, kad girdimas jau ir pas mus. Oficialieji laikraščiai pikta koliojasi. Sovietų technikai specialiais traukiniais išvyko iš Kinijos. Trys kiniečių laikraščiai staiga, be pranešimų skaitytojams, sustojo. Orientalistų kongrese Maskvoje, nepaisant visų ankstesnių skelbimų, nedalyvavo Kinijos atstovai, o kitas mokslinis kongresas, atsakius kiniečiams dalyvauti, buvo visai atšauktas. Pagal gana patikimus pranešimus, Chruščiovas visoms komunistų partijų vadovybėms už geležinės uždangos išsiuntinėjęs agresingą antikinšką pamflėtą, o Liu Šaoči, nominalusis Kinijos valstybės galva, planuoja propagandinę kelionę į Rytų Europą. Chruščiovas ši rudenį lankysias Šiaurės Korėjoje, kur per neseniai įvykusias dideles partijos iškilmes buvo iškabinti visų sovietų didžiųjų paveikslai, bet paprasčiausiai trūko kaimynų Mao, Liu Ču ir kitų draugų paveikslų. O lapkričio mėnesį vėl turės būti pakartotas Bukaresto suvažiavimas ir bandoma dar kartą ieškoti ginčo sprendimo.

Ar tikrai reikia laukti skilimo tarp Mao ir Chruščiovo -- bent tokio, kuris 1948 metais įvyko tarp Tito ir Stalino? Dėlko ginčijamasi, koki gilesnį ginčo užkulisiai?

Ginčo obuolys yra klausimas, mums atrodąs kaip disertacinė tema: ar šiandien dar tebegalioja Lenino tezė, kad karas prieš ka-

pitalizmą yra neišvengiamas, komunistų siekiant užvaldyti pasaulį? Ar toji tezė branduoliniame amžiuje jau nebegalioja? Mao teigia, kad ji tebegalioja, kaip ir anksčiau, Chruščiovas neigia tai.

Ką tai turi reikšti? Ar tai tik ginčas dėl dogmų? O gal raudonoji Kinija nori karo? Raudonoji Kinija šiandien ir dar ilgesnį laiką ateityje nebus nei ūkiškai, nei militariškai pasiruošusi vesti didesnę karą. Chruščiovas iš savo pusės kas porą savaitių grasina savo raketomis tai turkams, tai norvegams ar belgams, arba net "Kubos apsauga" nuo amerikiečių. Todėl reikia tikėti, kad už šio tariamo dogmatinio ginčo slypi šis tas daugiau, negu Lenino interpretacija. Dėl informacijų nepakankamumo susilaikant nuo drąsesnių spėjimų, vis dėlto galima prileisti, kad tikrovėje ginčas kyla dėl šių keturių pagrindinių problemų:

1. Kurį pasaulinės politikos strategiją ir taktiką turi komunistinis blokas naudoti? Pagal tradicinį aiškinimą, komunizmas užima valdžią revoliucijos prieš turtingą ir nacionalistinę buržuaziją keliu. Tačiau Chruščiovas, kaip atrodo, netiki tos teorijos pritaikumu šiandieninėje konsteliacijoje: ūkiškai pažengusiuose kraštuose darbininkija suburžuazėjo, praturtėjo ir nenori rizikuoti, o atsilikusiuose kraštuose proletariatas yra silpnas ir pasyvus; revoliuciniu aktyvumu vadovaujančioje nacionalistinėje klasėje iššaukiamas antagonizmas; iš kitos pusės, gerų šansų kaip tik tą klasę ir "naudinguosius kvailius" iš prekybininkų ar pramonininkų tarpo išnaudoti, kad jų valstybes atskyrus nuo Amerikos, padarius ūkiškai priklausomas nuo Sovietijos, antikomunistinį budrumą užmigdytų ir JAV izoliavus. Tik reikia priversti juos užmiršti, kad komunizmo galutinis tikslas yra pasaulio užvaldymas. Į priemonės tam siekti Chruščiovas yra įkalkulavęs savo raketų, sputnikų ir divizių prestižą, ir sovietinio ūkio jėgą.

Ar Maocetungas ir Co. pritaria šioms argumentams, nėra įmanoma pasakyti, tačiau yra tikra, kad "koegzistencinėje taktikoje" pagrindinę rolę vaidinti ir pagrindinį derlių susirinkti tegali tik ūkiškai ir politiškai stipri Sovietija, o revoliucijos ir partizaninių karų kūrimuose daugiau galimybių turėtų kiniečiai.

2. Revoliuciškai agresinga politika, pvz. "savanorių" siuntimas į Kongą ar Alžirą, pilietinių karų sukūrimas, vėliau į juos įsikišant militariškai, padidina atominių karo riziką. Šią riziką Maskva ir Pekinas vertina nevienodai. "Griežtieji" Pekine visai atvirai pareiškia, kad atominis karas sunaikintų kapitalistinį pasaulį, bet ne Kiniją, t.y., jie skaičiuoja, kad praradus 300 mil. kiniečių, vistiek dar 300 mil. jų liktų. Sovietai, gerai žinodami, kad jie būtų pagrindinis amerikiečių taikiny, karo riziką mato ir savęs sunaikinimą.

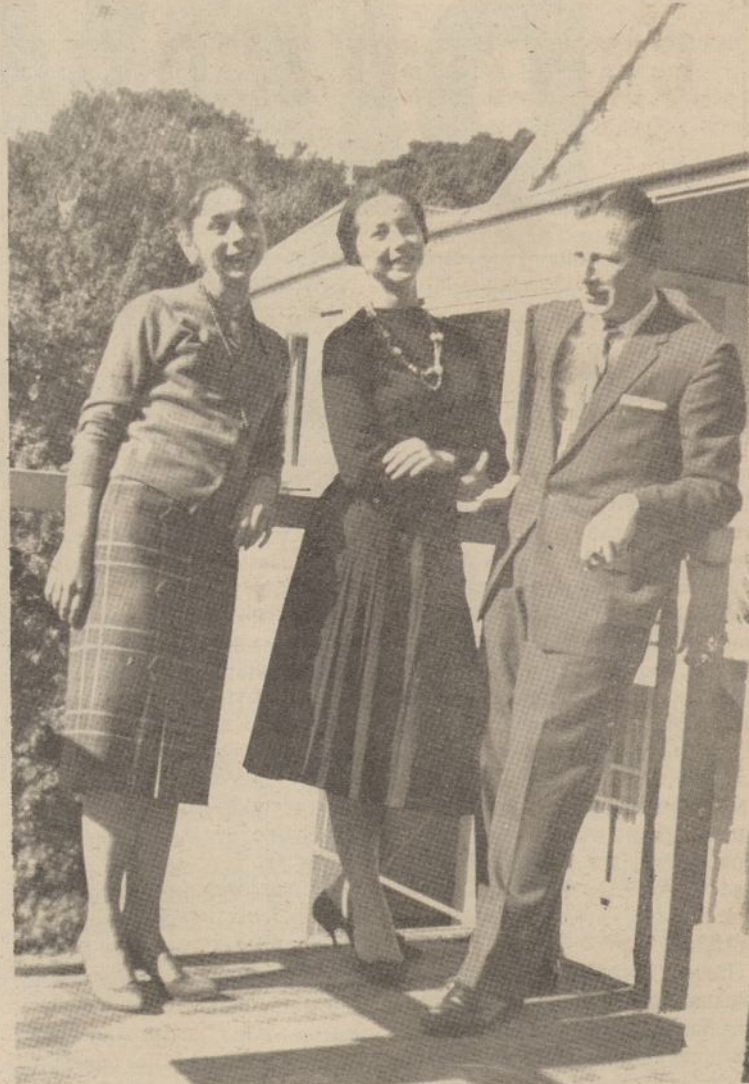
3. Pagal Kinijos komunistų

sampratą, karo baimė ir "taikos elgetavimas" tegalys tik "palaidoti liaudies masių moralę". Pagal sovietinę Pravdą, "kairysis nukrypimas" (kiniečių) su karo skatinimu galys iššaukti "demoralizuojantį efektą naujosios visuomenės kūrėjuose". Nes Kinijos masės reikalauja pagerinti gyvenimo standartą, reikalauja bent kiek turto ir džiaugsmo, ko režimas, siekdamas paskubomis sustiprinti valstybės jėgą, negali suteikti. Rusai yra pažengę toliau, jų gana plati aukštoji klasė jau yra praturtėjusi patogesnio gyvenimo prasme suburžuazėjusi ir todėl bijosi karo.

4. Ideologiniai ir taktiniai nuomonių skirtumai yra taip seni, kaip ir pats komunizmas, ir juos kiekvieną kartą nulemia jėga. Kas yra "dogmatikas", arba "revizionistas" arba "kairysis nukrypėlis", arba "dešinysis nukrypėlis" -- faktiškai nurodo tas, kuris tuo metu turi dominuojančią poziciją "dogmai" interpretuoti. Kad tai yra Maskvos centrinis komitetas, ligšiol nedrįso abejoti joks komunistas, net pats Tito, kuris ideologinę kovą tik tada pradėjo, kai jo asmeniniai santykiai su Stalinu nebepataisomai pašlijo. Tačiau kiniečiai drįsta. Tai kyla iš didelio savęs pervertinimo, iš šitildinimo, kad jie galį pradėti kovą dėl vadovavimo komunistiniam pasauliui.

Tačiau Kinija, nepaisant jos milžiniško gyventojų skaičiaus, yra daug silpnesnė už Sovietiją, kad galėtų pasigrobtį vadovybę. Taigi, tegali kilti tik arba atviras skilimas "a la Tito", kas abiem pusėms reikštų tokią katastrofą, jog tenka abejoti, ar jie rizikuos į ją leisti, arba kiniečiams gali pasisekti -- su Maskvos stalinistinio sparno pagalba -- sovietų centrinio komiteto kursą pakreipti, net iššaukiant Chruščiovo nuvertimą -- arba atvirkščiai. Tačiau greičiausiai, kaip atrodo, bent dabartiniu momentu bus bandoma bendro intereso dėliai nesantai ką užtušuoti ir geruoju ar bloguoju ieškoti kompromisų.

Nepaisant Pekino karingų tonų, laisvajam pasauliui yra žymiai pavojingesnė Sovietija, ir Kinijos agresingumas galbūt vakarams padės lengviau apsisaugoti nuo "trojiškosios" koegzistencinės politikos, kuri grindžiama iliuzija: "taiką mylės gerasis Chruščiovas ir karotrokištas piktas Mao".

N. Zelandijos Liet. Bendruomenės pirm. arch. V. Procuta (dešinėje) Borovanskio baletui lankantis Aucklande, susitikto su Ramona Rataite ir Regina Plokštyte, šokančiom toj baletu trupėje.

WATERBURY

Skautai rengiasi kaukių vakarui

Skautai ir skautės ruošiasi savo tradiciniam kaukių vakarui. Vakarą įvyks lapkričio 19 d. šv. Juozapo parapijos salėje. Kaip ir kiekvienais metais, tikimasi, kad kuo daugiausiai jaunimo, o gal ir vyresniųjų, pasipuos įdomiomis kaukėmis. Trys geriausios kaukės gaus vertingas dovanas.

Šis tradicinis vakaras, paprastai, sutraukia iš plačių apylinkių didelį jaunimo ir vyresniųjų būrį. Čia visi randa daug pažįstamų, draugų, gerą orkestrą ir pa-

kilią nuotaiką pasilinksminimui.

Rengėjai maloniai prašo apylinkių organizacijąs skirti tą dieną Waterbury skautams, o jaunimą, tėvilius ir prijauniančius kviečiame atsilankyti ir maloniai praleisti laiką.

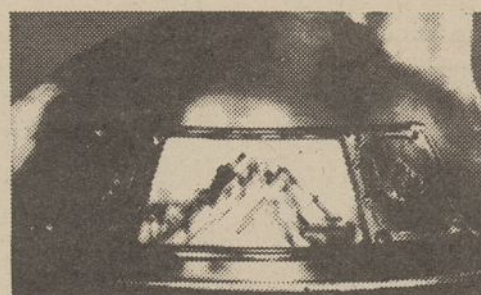
Rengia koncertą

Lietuvių Bendruomenė ruošia koncertą spalio 8 d. šv. Juozapo parapijos salėje. Pradžią 8 val. vakaro. Programą išpildys Lionė Juodytė -- kontraaltas, pianistas Aleksas Mrozinskas ir akordeonistas Edvardas Radionovas. Po koncerto bus šokiai.

Č. B.

Šis
alus
yra

ugnim - verdamas!

... ir ugnies virimas duoda Stroh's puikų skonį, su kuriuo negali lygintis joks Amerikos alus!

Virimas, kurį jūs matote virimo katilė, atliekamas tiesioginiai kaitinant atvira ugnimi. Šis didelis karštis duoda geriausį skonį, gaunamą iš geriausių mišinių... todėl Stroh's yra lengvesnis ir skanesnis. Pasinaudokit gaivinančiu skoniu Amerikoje vieninteliu, ir dar šiandien!

Jums patiks

Stroh's
yra šviesesnis!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

DABAR VIETINĖMIS KAINOMIS

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
October 15th

Earn **4%**

FROM
October 1st!

SAVE SAFELY

AT THREE
CONVENIENT LOCATIONS...

Save by Mail...

POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT

INSURED
UP TO \$10,000

ST. CLAIR SAVINGS

813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

DIDVYRIO ŽMONA

A. J. CRONIN

Archibald Joseph Cronin, vienas populiariausių šių dienų anglų romanistų, gimė 1896 metais Skotijoje. Dėl lėšų stokos sunkiai užbaigęs medicinos studijas, jis per keletą metų iš kaimo gydytojo prasimušė į Londono "aristokratijos daktarus". Sveikdamas po sunkios ligos, jis parašė pirmąjį romaną "Skrybėlininko pilis", (1931), kuris netrukus buvo išverstas į daugelį kalbų. Pasisekimo paskatintas, jis metė gydytojo profesiją ir tapo rašytoju, ir vėlesnieji jo kūriniai išgarsino jo vardą visame pasaulyje. Dabar gyvena Šveicarijoje.

Ši ištrauka paimta iš autobiografinių užrašų "Juodojo krepšio nuotyčiai", atpasakojančių pirmas jauno gydytojo dienas provincijos užkampyje.

Ištiesomis dienomis Levenforde buvo tik ir tekalbama apie artėjančias rungtynes. Suprantama -- šioje apylinkėje visai buvo pamišę futbolui. Žinote, jie turėjo ir tradicijas.

Senaisiais, geraisiais laikais, kada centro puolikai dar tebe nešiodavo žandenas, o vartininko pūstos kelnės būdavo susegiojamos žemiau kelių, Levenfordo komanda susidėjo iš vieno čempionų.

Nieko nereikšė, kad nuo tų homeriškų triumfų jie jau buvo nukopę į antrąją klasę -- Levenfordas liko Levenfordu. Ir dabar, pirmajame rate dėl škotų taurės, ši komanda turėjo susiremti su Glasgovo Roveriais.

Glasgovo Roveriai -- tai pirmosios klasės geriausia komanda -- krašto meistris!

Laivų statykloje, gatvėse, krautuvėse -- visur, nuo aristokratų klubo iki menkiausių smuklės -- ta sensacija kaitino žmones.

Visiškai nepažįstami užkalbindavo vienas kitą gatvėje:

--Kažin, ar atsilaikysime?

Ir antrasis atsakydavo, giliai sujudintas:

--Na vis dėlto dar turime Nedą.

Tai buvo kalbama apie Nedą Suterlandą -- pusdievį, nuostabų žaidiką, pavyzdį, Suterlandą, apie kurį viena iškilinga proga buvo pasakyta: "Jis turi daugiau proto užpakalyje, negu visa komanda galvose."

Gerasis, senasis Suterlandas, Valio Nedas!

Nedas nebuvo jaunas. Jotikras amžius -- slepiamas, kaip moters -- nebuvo žinomas. Tačiau žinoma, kad Nadas turįs būti apie keturiasdešimties, nes jis, kaip jie gudriai argumentuodavo, mažiausiai dvidešimt metų buvęs profesio-

nalas futbolo žaidikas. Žinoma, ne Levenforde, Dieve, saugok!

Nedas savo nuostabią karjerą buvo pradėjęs ne kokiame nors liame miestelyje: pirmiausiai Glasgove, kur šešiasdešimt tūkstančių žiūrovų siuto iš susižavėjimo per jo debiutą, paskui Newcastle, vėliau Leedse ir Birminghame -- taip, Nedas visur buvęs ir, žinoma, niekur ilgai neišlikęs, tačiau visur išsilaukęs dėmesio centre ir, kur tik be-eitų, minios garbinamas.

Ir paskui, prieš metus, po trumpos pertraukos, per kurią visi didieji klubai -- su ne tikimu kvailumu -- priėmė dėmesin žinią, kad jis neturi vietos, jis išdidžiai grįžo į Levenfordą, kad, kol, kaip jis sakėsi, esąs aukštumoje, savo klubui atkovotų senąją vietą.

Negalima nusišėpti, kad apie Nedą buvo visokių kalbų, žemų plepalių, kurie seka garbę.

Taip, pavyzdžiui, buvo šnibždama, kad Nedas mėgstas gerti, kad Newcastle'is džiaugėsi jo atsikratęs, kad Leeds nebuvo nusiminęs dėl jo išvykimo.

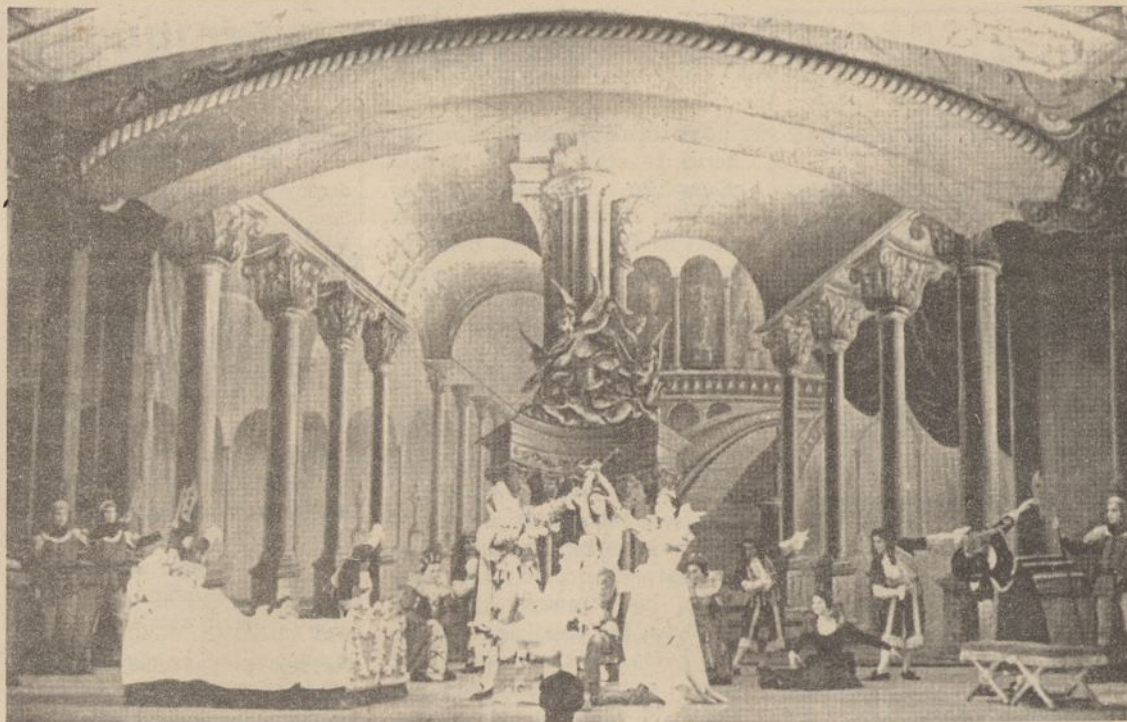
Jie buvo gėdingi, skandalingi ir neteisingi -- tie melai, kurie sekė jo pėdomis.

Kam svarbu, kad Nedas pagaliau išgėrė stiklinuką? Jis po to tik dar geriau žaidė!

Ar svarbu, jei kartkartinis svaigulys linksmai lydė jo iškilimą? O jei jis ir truputį išlaidus buvo -- argi jis ne Levenfordo garsusis sūnus?

Šalin šmeižėjus! Taip kalbėjo Levenforde, nes vos tik Nedas ten žo, jį apgaubė nuoširduma.

Jis buvo aukštoka, kiek praplikusiais smilkiniiais, šveitnių, pablyškusių veidu ir drėgnomis, gėrimo trokštančiomis akimis. Jis neatrodė kaip futbolin-

Borovansky baletu trupėje šoka dvi lietuviškos balerinos: Ramona Rataitė ir Regina Plokštytė. Nuotraukoje scena iš Čaikovskio "Miegančiosios karalaitės", kur (vidurinėje grupėje dešinėje) karalienės vaidmenį atlieka Regina Plokštytė. Pastatymas įvyko Aucklande, N. Zelandijoje.

RUDENS PARENGIMAI PRASIDEDA BOSTONE

Prabėgančios vasaros jau tik atodūsiai tegirdimi. Ilgėja vakarai, naktimis darosi vėsu. Beveik visi sugrįžom iš atostogų, vėl įsijungėm į darbus, kurie truks išties metus -- visą rudenį, žiemą ir pavasarį. Tokiu metu, po nelengvų dienos darbų,

kas. Greičiau jis buvo panašus į ceremonijų meistrį kokiame miesto bankete.

Jo išvaizdoje buvo šiek tiek dabitikiškumo; jis dėvėjo mėlynos medžiagos kostiumus -- švartus, gerai nušepėčiusius; ant mažojo piršto jis turėjo sunkų žiedą su spalvotu akmeniu; jo laikrodžio grandinė, kabanti tarp abiejų viršutinių liemenės kišenių, buvo papuošta eile medalių, kuriuos jis buvo laimėjęs; ir jo batai --ypač jo batai -- buvo nu-blizginti iki spindėjimo.

Žinoma, Nedas niekada nevalė savo batų. Tuo metu, kai daugumas kitų Levenfordo komandos narių dirbo laivų statykloje arba liejykloje, Nedas visai ndirbo, kaip jo aukštajam menui ir priderėjo. Batai buvo valomi Nedo žmonos. Ir čia, paminėję Suterlandienę, mes pasiekėme punktą, kuriame visi vieningai sutarė.

(Bus daugiau)

žmogui reikalinga pamiršimas. Greičiausia todėl tuo metu yra rengiami įvairūs kultūriniai ir bendruomeniniai renginiai.

Bostone rudens ratai jau pasisuko -- daugumas organizacijų paskelbė koncertų, susirinkimų ir pobūvių datas. Pirmasis naujojo sezono subvakaris įvyko rugsėjo 17 d. vakare ALT S-gos Bostono sk. namuose. Jeigu dar prisiminsim Tautos šventę, kuri buvo surengta vieną savaitę anksčiau, tai subvakaris buvo antrasis šio meto Bostono lietuvių kultūrinis pobūvis.

Į naujai paremontuotą salę, prie rudens spalvų ir jėgų varpų papuoštų staliukų, susirinko gausus būrys Bostono liet. šviestuomenės. Subvakariams rengti komisijos pirm. Just. Vaičiūnas, Mickūnienė, Bilviciūnė, V. Andriūšis, Vl. Mickūnas ir Ant. Vilėniškis. Nuotaika, kaip visuomet, buvo maloni ir jauki. Kitas subvakaris rengiamas spalio 19 d.

K.L.

PABALTIEČIŲ KONCERTAI

Baltų - Amerikiečių D-ja Bostone pradeda penktąjį savo koncertų sezoną. Koncertai rengiami penktadieniais 8 val. 30 min. vak. Jordan Hall'e. Kaip praėjusiais metais, taip ir 1960 - 61 m. sezono numatyti trys koncertai -- vienas latvių, vienas lietuvių ir vienas estų. Spalio 28 d. pasirodys latvių pianistas Herman Godes, gruodžio 2 d. žinoma liet. dainininkė Pr. Bičkienė, o 1961 m. sausio 20 d. estų tenoras Naan Pold.

Herman Godes cum laude baigė Latvijos Valst. Konservatoriją Rygoj, kurį laiką studijavo Vienoj ir pas R. Casadesu'ą Paryžiuje. Laikė antrojo pasaulinio karo H. Godes keturis metus buvo vokiečių koncentracijos stovykloje. Po karo dar du metus jis studijavo pas W. Giesekingą. Šis mokytojas H. Godes'ą aptarė, kaip pianistą virtuozą, nepaprastai talentingą muzikiniu ir techniniu požiūriu. Jis su pasisekimu koncertavo Europoj ir jau tris kartus sėkmingai pasirodė New Yorko Town Hall's.

Operos solistė Prudencija Bičkienė Bostono lietuviams jau yra pažįstama. Tai viena pačių geriausių šio meto mūsų dainininkių. Ji sėkmingau reiškiasi operos scenoj ir koncertų estradoje. Toscos vaidmenį su pasisekimu yra dainavusi Italijoje ir Amerikoje, visur susilaukdamas teigiamų kritikos vertinimų. Bus tikrai įdomu paklausyti jos koncerto pirmąjį Bostono salėj.

Naan Pold gimė Tallinne, ten Valst. Estijos konservatorijoje pradėjo ir dainavimo studijas.

Tuoju po karo jis baigė Detmoldo Muzikos Akademiją ir pradėjo koncertuoti Vak. Vokietijoje. Ypač pasižymėjo kaip oratorių dainininkas. Su koncertais lankėsi Anglijoje, Prancūzijoje, Olandijoje, Belgijoje, Švedijoje, ir Šveicarijoje, visur susilaukdamas palankių publikos ir spaudos atsiliepimų. 1957 m. yra laimėjęs Prancūzijos plokštelių akademijos didžiąją premiją už įdainuotą plokštelėn Brahmo kantatą Rinaldo. Naan Pold Bostono pasirodys pirmą kartą.

Baltų - Amerikiečių D-ja, kuri iš tikro dirba gražų ir kultūringą darbą, išvesdama pabaltiečius muzikos menininkus į Amerikos sceną, iš anksto kviečia Bostono lietuvių visuose trijuose koncertuose gausiai dalyvauti ir jos pastangas paremti. Kaip žinom, apie tuos koncertus visada rašo didžioji Bostono spauda. Tos spaudos akivaizdų mūsų pareiga trijų Pabaltijos tautų muzikus palaikyti, savo plojimai, gausiu koncertų lankymu ir širdžių šilima juos stiprinti.

Kaip minėta, pirmasis šio sezono Pabaltiečių koncertas įvyksta ateinančio spalio mėn. 28 d. Nauj. Anglijos konservatorijos didžiojo koncertų salėj -- Jordan Hall'e. Koncertuos latvių pianistas Herman Godes.

St. S.

LAISVĖS VARPAS IR RUGSĖJO 8-JI

Nuo įsikūrimo dienos -- 1954 m. Laisvės Varpo radio programa kiekvienais metais plačiai minėdavo Rugsėjo 8-ąją, kaip antrąją mūsų tautinę šventę, rishančią didingą praeitį su laikia dabartimi ir ateitimi. Ligi šių metų tai buvo vienintelė organizacija, kreipusi visuomenės dėmesį į reikalingą palaikyti gražią ir prasmingą tradiciją -- minėti Rugsėjo 8-ąją, kaip antrąją mūsų tautinę šventę.

Šiemet tos šventės minėjimą gražiai įsijungė ALT Sąjungos Bostono skyrius, suorganizuodamas pamaldas ir akademiją. Į šį minėjimą atsilankė nemažai lietuvių, tačiau ne tiek, kiek tikėtasi ir laukta. Vis dėlto tai naujas žingsnis į priekį. Pats Laisvės Varpas skyrė Rugsėjo 8-sios minėjimui žymią dalį savo programos rugsėjo 4 d. Ją sudarė LB Bostono apygardos pirmininko inž. Vyt. Izbicko kalba, momentui pritaikinta muzika ir ištrauka iš B. Sruogos veikalo "Milžinio paukštelis", kuri baigta švitrigailos priesaika prie Vytauto karsto. Ištrauką atliko Montrealo lietuvių Dramos Teatras, vadovaujamas rašytojos-režisiorės B. Pūkelevičiūtės. Šie du minėjimai gražiai papildė vienas kitą.

DR. ST. BAČKIS PER RADIJĄ

Jau kelintą sekmadienį Laisvės Varpas savo radio programoje perduoda Sr. St. Bačkio pranešimus aktualiais Lietuvos laisvinimo reikalais. Šiuos pranešimus įkalbėjo į juostą Dr. St. Bačkis tuo metu, kai jis lankėsi Bostone mūsų tautinės šventės proga. Pranešimų paruošimu pasirūpino programos vedėjas P. Viščinis.

Laisvės Varpo programoje seniai buvo duotas pasikalbėjimas su J. Stuku, kai šis grįžo iš Lietuvos. Anksčiau įdomūs pranešimus per šią programą yra padarę J. Kajeckas, V. Sidzikauskas, J. Bačiūnas ir kiti. Tuo būdu Laisvės Varpo programa visuomet yra aktuali ir įdomi ne tik savo muzikine dalimi, bet taip pat žodine dalimi.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

A. L. T. S.

DETROIT MENO MUZIEJAUS PATALPOSE

5200 WOODWARD AVE.

SPALIO MĖN. 1 D. (ŠEŠTADIENI) 8 VAL. VAK.

I V Y K S T A

IZIDORIAUS VASYLIŪNO SMUIKO REČITALIS

Akompanuoja: RASA MARIJA VASILIONAITĖ

ĮEJIMAS NUO 1 DOL. IKI 3 DOL.

Pelnas skiriamas lietuvių muzikų kūriniams leisti fondui.

IZIDORIUS VASYLIŪNAS

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RUŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: Market 2-4867

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcine kolegija vadaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Sportas ir politika

Olimpiadoje Sovietija vėl nugalėjo Jungtines Amerikos Valstybes: ir medalių ir taškų "rusai" surinko gero-kai daugiau už amerikiečius. Yra progos ir čia pirštu rodyti: žiūrėkit, kas galingesnis! Taip yra sporte, taip bus ir visur kitur! Maskvos propagandistai ir nepamiršta maždaug tokį išpūdį sudarinėti iš šalies bežiūrintiems.

Medalių ir taškų lentelėje krinta į akį, kad jeigu prie Amerikos pridėtum Vokietiją, tai išeitų medalių ir taškų daugiau, negu pas sovietinius sportininkus.

Koks pagrindas sudėti? Ogi štai koks. Sovietija (rusai) susikrovė į savo krepšį ne tik savo, bet ir lietuvių, latvių, gruzinų, armėnų, ukrainiečių, gudų ir kitų sportininkų laimėtus taškus bei medalius, nors šiaip jau ir skelbia, kad tų tautų respublikos esančios suverenios.

Kaip nori, taip aiškink, bet rusai visos eilės kitų tautų sportininkų laimikius į vieną krepšį krauna tik remdamiesi jų pačių sudaryta politine padėtimi. Jeigu Sovietijos vardu rungtyniaavę sportininkai savo laimėjimus pasiskirstytų pagal tautybes (tegu, sakysim, tik pagal "suverenias" respublikas), tai rusai kažin ar begalėtų net ir su Vokietija lygintis...

Žinoma, kiltų klausimas, kur turėtų būti dalinimosi ribos. Gal ir Amerikos sportininkai turėtų savo laimėjimus suskirstyti pagal valstybes, kuriose atitinkami sportininkai gyvena; gal ir Vokietijos sportininkai turėtų suskirstyti pagal sudėtines federacijos dalis: Bavarija, Viurtenbergas ir t.t. Taip susismulkinus, gal nei pirmų vietų nebūtų galima nustatyti, nes gal kiekviena provincija turėtų vos po keletą taškų ir nei viena žymiau neišsiskirtų... Vadinasi, yra prasmės kaip nors grupuoti sportininkus ir jų laimėjimus didesnėmis grupėmis.

Gera, galima grupuoti. Grupavimo pagrindų gali būti visokių. Ir kiekvienas gali turėti savo pateisinimą. Dabar sportininkų laimėjimai grupuojami politiniu pagrindu. Ir žiūrime, katras iš "dviejų didžiųjų" laimi. Tik kažin kodėl ne iki galo nueita begrupuojant. Juk pasaulis dabar susiskirstęs į tris grupes: amerikaininkai, sovietininkai ir ant tvoros svyruojantieji. Kodėl nebūtų galima ir sportininkų laimėjimus panašiai sugrupuoti?

Jeigu prie sovietininkų laimėjimų priskaitysime laimėjimus net ir tų sportininkų, kurių kraštai, tegu ir prievartos būdu, Sovietijos viešpataujami ar įtakojami, ir jeigu prie amerikaininkų priskaitysime Jungtinėms Valstybėms politiškai draugingų kraštų sportininkų laimėjimus, tai rezultatas bus maždaug toks (skaičiuojant 20 pirmų vietų):

aukso medaliai — am. 85, sov. 60,
sidabro " — " 86, " 49,
bronzos " — " 80, " 61.

Taškai pasiskirstytų: am. 1768, sov. 1176.

Žodžiu sakant, amerikaininkai arba vakariečiai, bendrai paimti Romos olimpiadoje laimėjo pirmą vietą, sovietininkai — antrą, neutralieji — toli atsilikusių trečią... Toks grupavimas nepateisinamas? Galbūt. Bet tada nepateisinamas ir lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, gudų, gruzinų, armėnų ir kitų tautų sportininkų laimėjimų sumetimas į bendrą rusų krepšį su užrašu "CCCP". Nepateisinamas ir politinis didžiavimas taip dirbtinai apskaičiuota pirmą vietą.

—Vr.

"APGAILĖTINO CHICAGIŠKIŲ ELGESIO" KLAUSIMU

Dirvos (Nr. 108), laiško skyriuje Aug. Bartis iš Irvington didžiai nusistebi chigagiškių nesidomėjimu sportininkų veikla (X. L. S. Žaidynėmis) ir sako: "Toks chigagiškių elgesys ir visiškai nesidomėjimas mūsų sportuojančiu jaunimu yra tiesiog pritrėkiantis. Jaunimas važiuoja šimtus mylių savo gabumus sporto srityje pademonstruoti, o vyresnieji visiškai nesiteikia net jį pamatyti".

Taip. Aš pats ten buvau ir visas sportininkų varžbas aplankiau, ir galiu tą patį patvirtinti, kad lengvosios atletikos, teniso ir plaukimo varžybų vietose sportininkų buvo daugiau nemažesniu santykiu, kaip 10:1, nors tuo metu Chicagoje buvę karščiai (94 F) sportininkus veikė daugiau negu žiūrovus jie būtų veikę.

Man, specialiai iš New Yorko atvykus šion sporto šventėn, tikrai nesmažu pasidarbė, kad Amerikos lietuvių sostinėje į

sporto aikštės susirenka žymiai mažiau svečių, negu New York, Toronto, Waterbury, Hartford ar Worcesteryje, kur lietuviškos kolonijos yra 100 ar daugiau kartų mažesnės, negu Chicago. Taigi, mielas A. B., reikalus glūdi ne lietuvių kolonijos kiekybėje, bet kokybėje.

Futbolo varžybose teko sutikti didesnę būrį piknikaujančių chigagiškių, kurie poilsiaudami ir pavesiaudami ta proga ir rungtynes stebėjo, bet netikiu, kad specialiai tam reikalui susirinko, nors visur įėjimas buvo nemokamas.

Rengėjai, mano supratimu, padarė klaidą, paskelbę per spaudą ir radiją, kad įėjimas į varžbas neapmokamas. Esutikras, jei įėjimo bilietas būtų nemokamas, kaip po penkinę, žiūrovų būtų daugiau.

Gerb. Aug. Bartis pasigenda sporto vadovų reakcijos. Kokios? Sugadinti keletas laikraščių vertingų puslapių daužant į chigagiškių širdis apsišarvavusias nuo sportininkų prašymų jiems padėti? Juk žygis į Pietų Ameriką būtų taip pat tik svajone likęs, jei ne vienas geradaris būtų virš 60% reikalingos pinigų sumos iš savo kišenės paklojęs. O kur buvo mūsų plačioji visuomenė ir jos virš 400 įvairių organizacijų? Net ir simbolinio \$1 didžioji dauguma nesitiekė pasiūlyti. Kaip mūsų didvyriškų krepšininkai buvo sutikti Chi-

Prisimenu Tytuvėnų šilus, ežerus ir seną istorinę buvusio vienuolyno bažnyčią. Puikus kraštas, nuostabiai graži gamta, malonūs žmonės. Ten, tuose Tytuvėnuose, ilgus metus vargoninkavo poeto Antano Rimydis tėvas Juozas Rimydis — kresnas, stiprus, kilnių veido bruožų žemaitis. Nevieną kartą teko klausyti jo vargonavimo ir jo vadovaujamo choro giesmių, nekartą teko su juo sėdėti prie vieno skobnio, kalbėti apie Nepr. Lietuvos muzikinį ir kultūrinį gyvenimą. Pats jis nesivėžė į plačiuosius vandenius, buvo ramus, kuklus ir santūrus, bet muzikos meną giliau pažino, liet. muzikinės kultūros ugdymui nuolat sielosi. Dabar iš Tytuvėnų atėjo liūdna žinia, kad ilgametis senos ir garbingos žemaičių parapijos vargonininkas Juozas Rimydis š. m. rugsėjo 7 d. mirė. Tose pačiose, pušyne skendinėiose, Tytuvėnų kapinėse, į kurias jis daugelį savo parapijiečių palydėjo, dabar ir pats atsigulė amžinam poilsui...

Kurį laiką velionis Juozas Rimydis jau nebėjo pareigų bažnyčioje, nes gausių metų našta nusilpino jo regėjimą ir klausą. Gyveno pats vienas savo namelyje Tytuvėnuose, pastaraisiais metais sūnais iš Amerikos paremiamas, nes dabartinė Lietuvos valdžia tokio darbo žmonėms pensijų neduoda ir jų senatve nesirūpina. O jis buvo vienas tų labai retų Lietuvos vargonininkų, kuris ilgiausiai savo pamėgtą darbą dirbo — 60 metų su viršumi! Kaip jis pats prisatirdavo, pergyveno keliolika klebonų ir keliasdešimt vikarų, pergyveno ir šimtus savo parapijiečių, kurie jį mylėjo ir gerbė. Juozas Rimydis mirė, sulaukęs 92 ar 93 metų amžiaus. Pastaruoju metu susiraukšinęs su savo sūnum Antanu, gyvenančiu New Yorke, blaiviai mąstė apie rūsčią dabartį ir tikėjosi geresnių dienų sulaukti. Deja, nei jaunas, nei senas nežino, kada su skambės jo gyvenimo paskutinė valanda...

Juozas Rimydis gimė Eržvilke, Tauragės apskr., apie 1868 m. Vargonavimo ir chorvedybos mokėsi pas tuometinį Eržvilko vargonininką, ilgainiui tapęs juo pavaduotoju. Vargoninkauti pradėjo, dar labai jaunas būdamas, Nemakščiuose. Ilgiausią laiką tarp vargoninkavo Tytuvėnuose. Susipažinęs ir susigiminiavęs su komp. Stasiu Šimkum, J. Rimydis praplėtė savo muzikinį akiratį ir patobulino chorvedybos techniką.

Prieš pirmąjį pasaulio karą velionis, nepaisydamas pavojų, visa energija įsitraukė į lietuviškų vakarų ir koncertų rengimą. Dabar žinom, kad tie liet. va-

cagoje po kelionės? Chicagoje — lietuvių sostinėje?! Geriau į visa tai nesigilinti, kad nepradėjus tikrai bartis...

Bendrai visas tas mūsų, taip vadinamas "susirūpinimas" jaunimo reikalais, numireliu atsi-duoja, o "de mortuis aut bene aut nihil". Todėl dėl sporto vadovų "reakcijos" geriau ir nekalbėkim ir ji telieka pačių sportininkų širdyse.

A.V.,
New Yorkas

PATARIMAS DR. P. GRIGAIČIUI

Dr. P. Grigaitis, ALT sekretorius, kaip paprastai, Naujienose draskosi ir kitus melagiais bei jo vardo žemintojais vadina, kurie stebisi jo gubšumu iš ALT kasos pinigų į savo kišenę žer-ti.

Kad tie besidraskymai įgaūtų kiek kitokią formą, mes prašome, kad P. Grigaitis padarytų šį darbą: Naujienose atspaus-tų telegramos tekstą, kuria jis buvo kviečiamas pas sen. Kennedy. O jei jau sunku tai Naujienose atspaus-ti, tai gal tai telegramą jis parodytų nors ALT vykdo-mojo komiteto nariams arba bent savo rimtesniems socialdemokratams.

Gal gi tai padarius labiau paaiškės, ar P. Grigaitis nesauvalio ir ne tuo titulu buvo kviečiamas, kokiu aiškinaš.

S. P. Kubilius,
Chicago

LIETUVOJE MIRĖ JUOZAS RIMYDIS

St. Santvaras

karai ir koncertai lietuvių tautos prisikėlimui buvo nepaprastai reikšmingi. J. Rimydis savo choro koncertus dažniausia reng-davo žalių pušynų apsuptyje Gra-žutiškio pievose. Į tuos koncer-tus, kaip į atlaidus, suvažiuoda-vo ir kaimyninių parapijų žemaičiai. Ta savo veikla jis sudomino carinę policiją, kuri pra-dėjo jį sekti ir jo darbą trukdyti. Taigi J. Rimydis Tytu-vėnų krašte buvo apšviotos ir tautinio susipratimo ugdytojas, grožio ir gėrio kėlėjas.

Pirmasis pasaulio karas tą patriotinę J. Rimydiso veiklą nu-traukė. Atsidūręs Rusijoje, kurį laiką jis vargoninkavo Blony mst., Minsko gub., vėliau pla-čiai žinomoj Šv. Kotrynos baž-nyčioje Petrapily (toj pačioj, kur anksčiau vargoninkavo Č. Sas-nauskas ir A. Kačanauskas), po

to Vladimire ir Taganroge, 1918 m. jis vėl grįžo į Tytuvėnus, kuriuose dirbo iki gilių senat-vės. Buvo vedęs gen. Šniukštos seserį, kuri mirė savo jau-nystėje, palikdama J. Rimydisui tik vieną sūnų Antaną. Nepri-klausomybės metais J. Rimy-dis dalyvavo visuomeninėj ir ko-operacinėj veikloj, kur taip pat liko ryškūs jo darbo pėdsakai.

Prisimindamas už jūrų marių nutolusius Tytuvėnus, visa širdim jaučiu, kokia vieniša ir liūdna buvo velionio senatvė, kaip sunku jam buvo žiūrėti į naikinimą ir niekinimą tų darbų, kuriems jis pats buvo paskyręs savo visą gyvenimą. Dabar tas taurus, dvasia ir kūnu tvirtas žemaitis atgulė po gimtosios žemės velėna. Tegu jam šviečia amžinoji šviesa, ir alsuoja ne-drumsčiama kapų ramybė. Gili ir nuoširdžiausia užuojauta bran-giam bičiuliui Antanui Rimydisui, netekusiam mylimo tėvo.

Chicagoje pagerbtas Dr. S. Biežis

Su rudens pradžia ir vėl atsivėrė Jaunimo Centro durys Chicagoje visokiame lietuviškame judėjimui. Pirmas didelis lietuviškas susibūrimas sezono pradžiai — tai pobūvis pagerbti neu-niustamą vyrą lietuviškoje veik-loje — Dr. Stp. Biežį. Pobūvį suruošė skautų Lituanicos tun-tas. Dr. Biežis yra plačiai ži-nomas visuomenės veikėjas ir didelis skautijos prietelius, Skautams Remti D-jos pirminin-kas, skautiškosios jaunomenės globėjas ir rūpintojėlis.

Dr. Stp. Biežis

Pobūvyje dalyvavo daug lietuviškos visuomenės atstovų, skautijos vadų, rėmėjų ir skautų tėvų. Svečių tarpe matėsi V. Olie-nė, L. Vanagaitienė, daktarai Budriai, buv. konsulas A. Kalvaitis su žmona, dr. Tumienė, F. Valinskas su žmona ir daug kt. Pagerbimas pradėtas malda, kurią sukalbėjo tėvas Raibužis, S.J. Atidaromąją kalbą pasakė turtininkas Nedzinskas, nuoširdžiai padėkodamas Dr. S. Bie-žiui ir visiems rėmėjams bei talkininkams už rūpesčius ir triusą, kurie įgalina skautiškąjį jaunimą stovyklauti vasaros stovykloje. Pobūvį linksmai ir su-maniai pravedė Lituanicos tunto vadijos narys, žurn. Vyt. Kasniūnas.

Pagerbimo pobūvis vyko labai paldioje ir broliškoje nuotaikoje. Liet. Skautų Pirmios vicėpirmininkė, vyr. skautininkė Dr. M. Budrienė giliame žodyje nušvie-tė dr. S. Biežio kilnią asmenybę ir jo kilnius darbus mūsų skautijai. O skautų pareigose vienas iš vyriausių vidurių rajono vadeiva, visų pramintas "vadų vadu" — dail. Vl. Vijeikis hu-moristiškai nupasakojo visokius keistus ir juokingus atsitikimus iš šios vasaros Rako stovyklos. Dr. Budrys nušvietė tą kelią, kuriuo dr. Biežis, anot Vyt. Kasniūno, nešdamas šventą lietuvišką vainiką,ėjo, eina ir eis. Dar kalbėjo Korzonas, Kerelis, Staniškis ir kiti skautų vadai bei vadeivos. Papasakota gražių prisiminimų iš vasaros stovyklos.

Tuntas įteikė O. Biežienei dovaną — gražią lietuviško rašto paduškaitę. Anot turtininko Nedzinsko, kad O. Biežienė turėtų kur atsiremti laikui il-gų skautiškų posėdžių, kurie taip dažnai vyksta jų bute.

Pagaliau žodį gauna ir pats Dr. S. Biežis.

--Šį vakarą aš jaučiuos tikras naujas ateivis jūsų tarpe... -- pradeda jis linksma nuotaika. -- Bet matydami aplink tiek daug gerų savo draugų, įgaunu drąsos terti žodelį...

Toliau jis nupasakoja apie dar-bus ir pastangas skautybės rėmi-me. Dėkoja visiems už visokerio-pą paramą, ypač L. Vanagaitie-nei, kuri daug laiko nemokamai skiria per Margučio radiją skau-toramos reikalams ir V. Olie-nei, kuri gausiai aukodama Skautoramai sako, jog čia nėra auka, o lietuviškojo skautiškojo jaunimo "šerų" pirkimas, kurie ateity atneš gražaus lietuviško pelno ir pavergtai tėvynei ir tremtyje išsklaidytai lietuvi-jai. Tokios pat nuomonės esą ir p. Kalvaičiai ir kiti skautų gera-dariai bei draugai, gausiai su-sirinkę čia šį vakarėlį... Dirb-dami iš vien ir su melle grei-čiau atkovosime nepriklausomy-bę Lietuvai.

Dr. Biežiui sugiedota ilgiau-sių metų.

Po "oficialios" dalies pobūvis virto greitai tikra skautiškąja Rako stovykla: vyr. stovyklos dainininkui Jonui Paronitui vado-vaujant, skambiai aidėjo lietuviškos dainos, o O. Biežienė, akom-panuojant A. Kalvaičiui, net solo padainavo. Viskas baigėsi klump-pakojais ir tautiniais rateliais: "Pučia vėjas, neša laivą--nuneš mane į Lietuvą... Tai bus linksma, tai bus linksma Lietuvoj..."

Tikrai malonu ir linksma su skautais.

Alb. V-nas

LOS ANGELES

Kviečia į pirmą rudens vakarą

Tautinės Sąjungos skyrius ruošiasi pirmam rudens vakarui, kuris žada būti linksmas ir įdomus.

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
October 15th

Earn **4%**
FROM
October 1st!

SAVE SAFELY
AT THREE
CONVENIENT LOCATIONS...

Save by Mail...
POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT

ST. CLAIR SAVINGS
813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

Meninę programos dalį at-liks L. A. lietuviškajai vi-suomenei gerai žinoma dai-nininkė Helen Swaggart, su Ruth Buell prie piano.

Aktorius Juozas Karibu-tas patieks eilę kupletų pri-tariant akordijono muzikai.

Po meninės programos bus skaniai paruoštos vai-šės, šilti ir šalti gėrimai. Taip pat bus laimėjimų sta-las. Šokiams gros smagus orkestras. Žodžiu, čia sve-čiai turės progą tikrai links-mai praleisti keletą valan-dų, pasiklausyti gražių lie-tuviškų dainų, susitikti su draugais ir pažįstamais prie vaišių stalo, na, ir smagiai pasišokti.

Šis linksmavakaris įvyksta spalio 8 d., šeštadienį, 7:30 v. v., Los Angeles Ca-tholic Women's Club, patal-pose — 927 Menlo St., Los Angeles.

Tautinės Sąjungos sky-rius nuoširdžiai kviečia L. A. lietuviškąją visuomenę gausiai dalyvauti šiame pa-rengime ir artimiausio suspa-žinti su sąjungiečių vaišin-gumu-svetingumu.

Vienus atsisveikinam,
kitus sutinkam

Neseniai atsisveikinom su mūsų mieliais sąjungiečiais veikėjais p. Pulkaunikais. Ta proga mūsų skyriaus na-riai buvo suruošę išleistu-ves p. Raibių rezidencijoje. Visiems dalyviams buvo malonumo išleistuvėse susi-tikti su A. L. S-gos centro pi-rmininku, Pulkaunikų žentu Eugenijum Bartkum, ir jo žmonele Danguole Pul-kaunkaite.

E. Bartkai buvo atskridę specialiai pagelbėti tėve-liams pasiekti Chicago, kur p. Pulkaunikai išvyko nuo-latiniam apsigyvenimui.

Prie skanių vaišių buvo pasakyta daug gražių linkė-jimų išvykstantiems, o taip pat įteikta graži dovanėlė.

Pereitam skyriaus narių susirinkime, įvykusiam rug-sėjo 17 d., turėjom malonu-mo susipažinti su naujais, tik įstojusiais į mūsų sky-rių nariais. Tai tik atvykę į Los Angeles ir jau įsikūrę Aleksandras Kiršonis iš To-ronto, ir inžinierius Anta-nas Mažeika su žmona Van-da, iš Hamond, Ind. Jie da-bar įsijungė į mūsų skyrių.

Į skyriaus narius įsijun-gė ir vietinė naujakurė p. Motiekienė, gera lietuvių ir puiki šeimnininkė, kuri ir pirmiau, nebūdama nare, visuomet darbavosi mūsų skyriaus eilėse nesigailėda-ma nei energijos nei mate-rialių išlaidų. Sveikiname p. Motiekienę, įstojusią į sky-riaus narių eiles.

Koresp.

DIRVA juos pagerbė...

Dirvos 45 metų sukaktuvių šventėje programą vedęs redaktorius B. Gaidžiūnas, pagerbdamas buvusius redaktorių, bendradarbių, ilgamečius skaitytojus - rėmėjus ir jaunuosius skaitytojus, iš kiekvienos grupės išskyrė po vieną asmenį ir jiems Dirvos jauniosios taktininkės įteikė dovanėles.

Ilgamečiam Dirvos redaktoriui ir leidėjui K.S. Karpiui dovaną įteikia Nijolė Garlaitė.

Prof. J. Jakštui, Dirvos bendradarbiui, šį mėnesį sulaukusiam 60 metų amžiaus, dovaną įteikia Neringa Kuncaitytė.

Dirvą 45 metus skaitančiam ir ją nuolat remiančiam Justiniui Miščikui dovaną įteikia Eglė Augustinavičiūtė.

DIRVOS SKAITYTOJAI, BENDRADARBIAI IR RĖMĖJAI!

Dr. J. Bartkaus, Vilties Draugijos pirmininko kalba, minint Dirvos 45 metų sukaktį.

Švenčiame prieš 45-erius metus išėjimoje pradėto lietuviškos spaudos darbo šventę. Tai įvyko 1915 metų lapkričio 25 d. Clevelande išleidus Santaiką, o po metų jos vardą pakeitus į Dirvą.

Visi vertai atiduodame pagarbą tiems, kurie tokiam darbui pasiryžę, jį tęsę ir tautinio darbo bare išvarė atmintiną darbo vagą. Per tą laiką daug pasikeitė, daug lietuviškų organizacijų buvo įsteigta ir numarinta, o Dirva atėjo net iki to laiko, kada, kitiems apmirstant ir iš veiklos pasitraukiant, jos leidimas dažnėja ir ryšiai su skaitytojais gyvėja.

Kaip žinia, Dirva iki 1957 m. pabaigos ėjo vieną kartą per savaitę. 1958 ir 1959 metais - jau ėjo du kartus per savaitę, o nuo šių metų pradžios - tris kartus per savaitę.

Dirvos didelis šuolis lietuviškos spaudos įsitvirtinime ir pirmyn prasiveržime buvo įvykdytas prieš dvejus metus, kada buvo pereita į visiškai naują spaudos techniką, įgalinančią panaudoti daug patrauklesnį skaitytinės ir vaizdinės medžiagos perdavimo būdą. Ir šia proga nebus per daug pasakyta, jei priminsiu, kad dabar Dirva yra vienintelis lietuviškas laikraštis išėjimoje, pastoviai augęs ir turiniu ir skaitytojų skaičiumi.

Kada mes kalbame apie dabartinę Dirvą, prisimename jos 45 metų sukaktį, mes neišvengiamai prisimename ir visus jos darbininkus, jos redaktorių ir leidėjų, kurie į Dirvos leidimo, redagavimo ir nuolatinės tautos telkimo yra įdėję ne tik daug darbo, bet ir daug širdies. Juk visi numanome, kad išėjimoje spaudos darbas yra iš visų darbų sunkiausias. O ypač dar dabar, kada esame nuo savo Tėvynės taip kietai atitverti.

Atiduodami prideramą pagarbą jos steigėjams, kaip a. a. Bartosevičiui, Jakubynui, Gedminui ir ilgamečiui Dirvos redaktoriui Kaziui Karpiui, jos talkininkams per eilę metų, negalime neprisiminti ir tų skaitytojų, kurie per tuos 45 metus ištikimai su Dirva nesiskyrė, o ją visai palaidė ir rėmė. Tikiu, kad ne vienas tokių skaitytojų dalyvauja ir šios sukakties iškilmėse, tat juos nuoširdžiai sveikinu ir jiems dėkoju.

Jau keliais žodžiais būvau užsiminęs, kad Dirva paskutiniiais metais padarė didelių šuolių ir gerąją pusę. Tik čia dar noriu priminti, kad tų šuolių ji nebūtų padariusi be suorganizuoto stipraus užnugario, atėjusio teoretiškai gerai paruoštus planus paremti reikiamu kapitalu. Ir čia jau minėtina Vilties Draugija, dabar jau turinti virš 500 narių, kurie tiems planams paremti — modernizacijai spaustuvei įrengti ir namams nupirkti sudėję daugiau kaip 45,000 dolerių. O jau šis narių sutelktas kapitalas, rūpestingai ir tvarkingai naudojamas, jau išaugino visą Vilties Draugijos, o tuo pačiu ir Dirvos, bendrą turta, šiandien įkainuojamą virš 100,000 dolerių.

Vilties Draugija, kurią čia prisiminiau, šimet taip pat sukaktuviniukė. Jos užuomazga buvo jau aptarta 1950 metais Tabor Farmoje. Ta užuomazga realybe galėjo virsti, kada jai didelį palankumą parodė Juozas Bačiūnas ir tuometinis Dirvos leidėjas ir redaktorius Vincas Rastenis. O taip pat ir daugelis kitų, į kvietimus greit atsiliesusių ir su savo sunkaus darbo pelnytu doleriu atėjusių į prašomą talką.

Vilties Draugija, kaip nepelno organizacija, yra pats gražiausias lietuvių vienigumo įrodymas, kad bendru darbu galima daug padaryti. Ir padaryti net tuo laiku, kada daug kur skundžiamasi nuovargiu ir abejingumu. Ir visa tai leidžia tikėti, kad ir ateinančiais metais bus daroma nauja pažanga, o Dirvos skaityti įsijungs nauji mūsų tautiečių būriai. Skaityti ir tuo pačiu gyventi lietuvišku gyvenimu.

Dėkodamas už Tamstų visų dėmesį, už palankumą atsilankant į šį sukaktuvinį koncertą-balių, noriu padėkoti ir visiems tiems, kurie atsiliesę į išsiuntintus kvietimus ir Dirvos leidimą paremė, vieni gyvendami čia Clevelande, o kiti tolimose JAV ir net kitų kraštų vietovėse. Ačiū visiems, nes tai dar kartą parodė, kad nuoširdžioje mūsų talkoje yra didelė jėga. O tą jėgą panaudojant, galima ir lietuviškuosius veiklos kelius sustiprinti, daug gero

Dr. J. Bartkus, Vilties Draugijos pirmininkas, kalba Dirvos sukaktuviniame baliuje - koncerte.

Dirvos nuotrauka

Lietuvai ir lietuviams padaryti. Tat ir ačiū sakydamas galvoju, kad kai už penkerių metų rinksimės Dirvos aukstinio jubiliejaus šventę, galėsime kartoti: atlikom tai, ką lietuvis privalo atlikti.

DIRVOS 45 METŲ SUKAKTIES RĖMĖJAI

Dirvos 45 metų sukakties rėmėjais įsijungė:

K. Bačauskas, Brooklyn 5.00
P. Savickas, Hamilton 3.50
P. Jonkus, Phila. 2.00
S. Kalvaitis, E. Chicago 5.00
A. Žilinskas, Hoosich Falls 1.00
A. Drevinskienė, Montreal 5.00
L. Puskepalaitienė, Detroit 10.00
V. Čėsna, Cleveland 5.00
Tautinės Sąjungos E. Chicagos skyrius 45.00
B. Garlauskas, Cleveland 5.00

P. Vilkas, Cleveland 5.00
J. Šalučka, Rockford 2.00
A. Kaunas, Brooklyn 5.00
Dr. A. Kudirka, Mason City 5.00
J. Grigaitis, Chicago 5.00
J. Černius, Flint 5.00
C. Kiliulis, Dorchester 1.00
J. Strazdas, Ont. 2.00
J. Šulaitis, Cicero 5.00
P. Petrušaitis, Racine 5.00
Tautinės Sąjungos Wisconsin skyrius 10.00

Tautinės Sąjungos Detroito skyrius 15.00
B. Ambraziejus, Chicago 1.00
V. Grybauskas, Chicago 5.00
A. Bogušas, Waterbury 2.00
M. Venclouskas, Cleveland 3.00
P. Jocius, Cleveland 5.00
Vyt. Ignas, Cleveland 5.00
P. Vėbra, Chicago 7.00
B.V. Galinis, Dorchester 10.00
H. Kulben, Brooklyn 5.00
A. Kavaliūnaitė, Cleveland 1.00
V. Abraitis, Cleveland 5.00
A. Matjoška, Dorchester 5.00
Ad. Simonaitė, Detroit 5.00
J. Gumbelevičius, Hazelwood 5.00
K. Gaižutis, Cleveland 2.00
A. Kavaliūnas, Cleveland 1.50
K. Morkūnas, Meriden 5.00
J. Kalnietis, Baltimore 5.00
Kun. Z. Gelažius, St. Louis 5.00
Jaunutis Nasvytis, Cleveland 5.00
K. Karalis, Cleveland 5.00
P. Karalius, Cleveland 3.00
J. Malskis, Cleveland 5.00
J. Jakubauskas, Cleveland 5.00
J. Vaičys, Rochester 2.50
K. Žygas, Cleveland 5.00
Algis Andrašius, Cleve. 5.00
K. Eidukaitis, Cleveland 1.00
Z. Peckus, Cleveland 5.00
V. Malinauskas, Chicago 5.00
J. Naumavičius, Detroit 2.00
May Uhlank, Armada 10.00
G. S. Daugviras, Chicago 5.00
S. Zbarskas, Woodhaven 2.00

Rėmėjams širdingai dėkojame.

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.
REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

Geriausios sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P.M.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudus-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Jaunai Dirvos skaitytojai Genei Pikturnienei dovaną įteikia ir drauge džiaugiasi Nijolė Garlaitė ir Eglė Augustinavičiūtė.

Dirvos nuotraukos

SOCIALINIS DRAUDIMAS (4)

Visais šio skyriaus reikalais laiškų prašom adresuoti: Dirva, Socialinis skyrius, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

J. ŠOLIŪNAS

Kur ir kam?

Dažnai pasitaiko, kad darbų ir amžiaus sudilintas darbininkas, prieina liepto galą ir pagaliau nutaria tapti pensininku. Girdi, pinigų karstan vis tiek nemusi- neši, o dar pagyventi norisi. Todėl ir pradeda ieškoti ata- tinkamos įstaigos, kuri dalina pi- nigus. Va, čia ir prasideda vis- sas vargas. Žmogelis, beveik užsimušdamas kelias dienas laksto ir dažniausiai neton įs- taigon pataiko. Žiūrėk, tai mo- kesčių įstaigon, tai nedarbo iš- mokėjimų biuran pakliūva. Idant taip visiems nenutiktų, čia noriu trumpai nurodyti į kokią įstaigą ir kada kreiptis.

KAIP ADMINISTRUOJAMA

Nereikia turbūt nė aiškinti, kad amerikinis socialinis drau- dimas yra milžiniškos apimties ir operuoja milijoninėmis pinigų sumomis. Tokį darbą atlikti nėra juokai ir todėl visas socialinio draudimo administracinis apa- ratas yra labai nuodugnai ir kruopščiai sutvarkytas.

Tenka pastebėti, kad pats ad- ministracinis kolektyvas turi sa- vyje du pagrindinius operavimo aparatus:

a) vienas, tvarkąs visus senat- vės bei nedarbingumo pensijų išmokėjimus ir

b) antrasis, tvarkąs visus so- cialinio draudimo įstaigų tarnau- tojų reikalus.

Skaitytojams įdomiau ir svar- biau žinoti apie pirmąjį ir todėl tik apie jį ir teužsiminsime. Centrinė socialinio draudimo įstaiga yra Baltimorėje, Mary- land valstijoje. Ten, vad. Division of Accounting Operations sky- riuje, yra laikomi visi sociali- nio draudimo rekordai. Ten kiek- vienas darbdavys, arba sava pre- kyba besiverčiąs darbininkas siunčia (tai daroma per vietinę valstybinių mokesčių įstaigą) kasmet socialinio draudimo mo- kesčius. Ten yra laikomi visi darbininkų įrašai, surūšiuoti pagal socialinio draudimo nume- rį.

Užtat kai kas nors kreipiasi į socialinio draudimo vietinę įs- taigą, norėdamas sužinoti ar jis yra apsidraudęs ir kiek yra iš- mokėjęs, labai svarbu, kad turėtų savo socialinio draudimo numerį, nes kitaip neįmanoma patikrinti. Pastebėtina, kad ir pats darbi- ninkas gali savo įrašus pasi- tikrinti rašant tiesioginiai minė- tai įstaigai į Baltimorę. Tačiau tiesioginiai kreipiantis yra būti- na nurodyti šias asmenines žinias: vardas, pavardė, gimimo data, adresas, socialinio drau- dimo numeris. Toji įstaiga, ga- vusi šias žinias, prisiųs norimas informacijas nemokamai. Jos oficialus adresas: Division of Accounting Operations, Social Security Administration, Bal- timore 2, Md.

Toliau, be šio milžiniško re- kordų centro, Amerikoje yra septyni pensijų išmokėjimo centrai, per kuriuos yra iš- mokama visos senatvės bei ne- darbingumo pensijos. Tokie cen- trai yra: Baltimorėje, Md., Bir- mingham, Ala., Chicago, Ill., Kansas City, Mo., New York, N.Y., Philadelphia, Pa., ir San Francisco, Calif.

Svarbiausia, kad šitie centrai ne tik išmoka pensijas, bet taip pat laiko ir visus pensininkų įrašus. Todėl darbininkai -- pensininkai, kurie turi neaišku- mų arba kitokių reikalų pensijų klausimais, turi kreiptis į šiuos centrus. Pastebėtina, kad dėl pensininkų gausumo, visi įrašai, pagal socialinio draudimo nu- merius, proporcingai yra iš- dalinti į visus veikiančius centrus. Kuriam centrui kokie numeriai priklauso, galima sužinoti kiekvienoje vietinėje socialinio draudimo įstaigoje.

Sutrauktai: centrinė įstaiga Baltimorėje rūpinasi visais so- cialinio draudimo įmokėtais mo- kesčiais, saugoja darbininkų įra- šus. Septyni pensijų išmokėjimo centrai rūpinasi pensininkų į- rašais, išmoka pensijas, pa- keičia pensininkų adresus, kai jiems apie tai pranešama.

Bet svarbiausia ir pri-

einamiausia yra vietinė socia- linio draudimo įstaiga. Tokių vie- tinių socialinio draudimo įstaigų šiuo metu Amerikoje yra virš 600. Jas rasime beveik kiek- viename didesniame Amerikos miestelyje. Kuo ji rūpinasi? Viskuo, ji yra visų darbininkų ir pensininkų priebėga. Ji vi- siems lygiai visados patars, nuo- latos tarpininkaus, padės.

Į šią įstaigą galima kreiptis visais socialinio draudimo rei- kalais. Kai sakau "visais", tai mintyje turiu mūsų minėtąjį socialinio draudimo siaurąjį, vad. "Social Security" api- brėžimą. Tai mažiausias Ame- rikos socialinio draudimo ad- ministracinio aparato padalinys.

Kad į socialinio draudimo įstaigas nesikreiptų visi darbi- ninkai visokiais klausimais, čia trumpai išvardinsiu, kas turi teisę į mėnesines, nedarbingumo bei vienkartinės pensijas. Tai žinant besiteiraujančių skaičius sumąžės, o tie kurie kreipiasi bus tikri, jog gaus konkrečius nurodymus bei būtiniausias in- formacijas.

KAM?

Mėnesinės socialinio draudimo pensijos gali būti išmokamos:

A. Nedarbingam darbininkui, sulaukusiam bent 50 m. amžiaus.

B. Nedarbingam darbininkui, sulaukusiam pensininko amžiaus (moteris -- 62 m., vyras -- 65 m.).

C. Nedarbingo arba pensi- ninko vyro žmonai jei ji:

1. Yra 62 m. amžiaus arba,

2. Jei ji turi bent vieną vaiką,

kuris turi teisę į vaiko pensiją.

D. Žmonos išlaikomam vyrui,

kuris yra bent 65 m. amžiaus ir gavo bent pusę išlaikymo iš savo žmonos vienų metų laiko-

taryje prieš jį išeinant į pen- siją, arba prieš jį tampa- nant nedarbingai.

E. Išlaikomam ir nevedusiam vaikui to darbininko, kuris turi pats teisę į pensiją, jei tas vaikas yra:

1. jaunesnis negu 18 m., arba,

2. yra nedarbingas ir tas vaiko nedarbingumas prasidėjo prieš jam sukankant 18-sius metus.

F. Našlei to darbininko, kuris turėjo teisę į pensiją, jei našlė yra bent 62 m. amžiaus.

G. Darbininko našlei, neatsi- žvelgiant į jos amžių, jeigu ji turi bent vieną mažametį arba ne- darbingą vaiką.

H. Darbininko išlaikomiems tėvams, jeigu pastarieji yra pen- sininko (motina -- 62 m., tėvas -- 65 m.) amžiaus ir buvo dar- bininko išlaikomi prieš jam mirštant.

Be šių minėtųjų mėnesinių so- cialinio draudimo pensijų tam tikrais atvejais yra dar išmo- kami ir vienkartiniai pomir- tiniai, tarp 99,00 -- 255,00 dol., mokesčiai.

Suminėjome tik pensijų rūšis. Apie jas kiekvieną atskirai kal- bėsime netolimoje ateityje. Pastebėtina, kad kiekvienai pen- sijai gauti yra skirtingos sąlygos

ir bandysime vėliau bent trumpai tąsias sąlygas apibūdinti, kad reikalui atsiradus galėtum susi- vokti ar atitinkam nustatytiems reikalavimams.

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

20 metų tos srities praktika

VOKISKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS

IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

FALL IS THE TIME TO GO

FLAMELESS!

PAKEISKITE
DABAR
Į

ŠVARESNE, VĖSESNE ELEKTRINE PLYTA

JOKIOS LIEPSNOS! Jokios cen- trinės liepsnos, kad užgestų, jokio kuro išnaudojimo. Jokių nemalonių kuro kvapų.

Neleiskite dar vienam sezonui praeiti su ta sena plyta jūsų virtuvėje. Pakeiskite į be- liepsnę elektrą: į švarų, modernų virimo būdą. Be rūpesčių, beliepsnis virimas yra tikras malonumas. Automatinis virimas daug lengvesnis. Pasirinkite elektrinę ply- tą iš žemiau sumintų rūšių. Pirkdami da- bar, jūs sutaupysite visus normalaus įsta- tymo mokesčius. Sustokite pademonstra- vimui. Jūs pamatysite, kodėl elektra duo- da geriausią, moderniausią virimo būdą.

JOKIŲ ISTĖPIMŲ! Jūsų virtu- vės sienos, langai ir medinės dalys lieka švaresnės, kada jūs verdate su beliepsne elektros plyta.

ADMIRAL • FRIGIDAIRE • GENERAL ELECTRIC • GIBSON • HOTPOINT • KENMORE • NORGE
KELVINATOR • PHILCO • PREWAY • RCA WHIRLPOOL • STIGLITZ-DEBONAIRE • TAPPAN
THERMADOR • WARD'S SIGNATURE • WELBILT • WESTINGHOUSE

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

SEE UP-TO-THE-MINUTE NEWS ON "CITY CAMERA" 7 P.M. CHANNEL 8 MONDAY Thru FRIDAY

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Clevelando šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos buvusiai vedėjai Mirgai Kižienei iš pareigų pasitraukus, tėvų komitetas pakvietė šioms mokslo metams vedėją Elvyrą Vadopalienę.

• Marta Trautrimaitė, baigusi Nebraskos ir Mineapolio universitetus, dabar tarnaujanti Omahos ligoninėje, praeitą savaitę su motina svečiavosi Clevelande ir lydima savo švogerio V. Pliodžinsko, mūsų bendradarbio, aplankė Dirvos įstaiga ir susipažino su spausdinimo technika.

• J. A. Jankauskas, mokėdamas prenumeratą, įteikė ir \$5.00 auką.

• V. Česna, Dirvos skaitytojas iš Montreal, persikėlė nuolatiniam gyvenimui į Clevelandą.

ANNA KASKAS, jau kelis kartus ankstyvesniais metais koncertavusi Clevelando lietuviams, praeitą šeštadienį Dirvos sukaktuvinio baltos - koncerto visų dalyvių buvo labai šilta sutikta ir daug kartų kviesta į sceną dar daugiau dainuoti.

Dirvos nuotrauka

• Pirmadienį, spalio 3 d., 8 val. vak., Čiurlionio ansamblio namuose rengiamas smuikininko Izidoriaus Va-

syliūno rečitalis. Šio rečitalio visos pajamos skiriamos lietuvių kompozitorių muzikai spausdinti. Smuikininkas

kas Vasyliūnas tuo tikslu savaitgalį koncertuos Detroite ir Chicagoj, o grįždamas į Bostoną, duos vieną koncertą ir Clevelando lietuviams. Rengia Čiurlionio ansamblis.

Smuikininkas Vasyliūnas atliks Tartini, Chausson ir Sinding kūrinius ir taip pat komp. Gaidelio šokį Nr. 2. Smuikininką fortėpį jono palydės jo dukta.

Įėjimas 1 dol. 50 ct. Po koncerto bus kokteilis. Nors ir neįprastas vakaras, tačiau tikimasi, kad clevelandiečiai gausiai atsilankys šio įdomaus rečitalio pasiklausyti ir drauge paremti gražų kultūrinį sumanymą.

• Pramoginio Čiurlioniečių okteto koncertas įvyksta spalio 15 dieną, Lietuvių salėje.

Jau keletą kartų įtikinamai pasirodęs R. Babicko vadovaujamas, plečia savo repertuarą ir linksta į linksmą, lengvą muziką, kryptį. Prisipažinkime, kad tokio turinio bei pobūdžio kūriniai visur ir visados yra mūsų mėgstami, skaidrina nuotaiką ir gaivina nuobodžioje kasdienybėje.

Oktetui bendrai mūsų publikoje turi pasisekimo, betgi šisai yra naujovė. Ar tai nevilioja? Programoje girdėsime mūsų liaudies dainų, operėlių ištraukų su solistais, populiarių šiaurės ir Pietų Amerikos dainelių, šokių muzikos, dainininkų lydimos ir t.t. Visa tai — lietuvių kalba.

Bilietai jau parduodami Dirvoje.

• Mirga ir Džinaras Kižiai, rugsėjo 26 d. susilaukė pirmagimio sūnaus.

• Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas praneša, kad mokslo prasideda šeštadienį, spalio 1 d., 10 val. ryto.

Tėvai prašomi suvesti vaikus į naujas parapijos patalpas, iš kur vaikai bus paskirstyti į klases.

Tėvai prašomi pasilikti svarbiems pasitarimams.

• A. a. Roberto Juknaičio vienerių metų mirties liūdina sukaktis minima spalio 1 d., 9 val. ryto už jo sielą atnašaujamomis dviejomis Mišiomis su egzėkvijomis Naujosios parapijos bažnyčioje, Clevelande. Gimines, draugus ir pažįstamus maloniai prašome dalyvauti pamaldose.

Nuliūdę: žmona, uošvė ir svainiai

Parduodamas 2 šeimų namas

Po 5 k. Naujai dekoruota. Gaso pečius. Gražus sklypas. Eddy Rd., netoli Freeway, mokyklos ir bažnyčios. Viršutinis butas laisvas. Kaina \$17,900. Po 6 val. vakaro šaukti PO 1-3344.

RALPH J. PERK, Clevelando Miesto Valdybos narys, kalbės Žalgirio mūšio minėjime spalio 2 dieną. Šis čekų kilmės veikėjas (jo protėviai kilę iš Pilseno) yra plačiai žinomas Clevelando mieste savo organizacine veikla ir aiškiu prieš komunistinių nusistatymų. Jį reikia laikyti tokiai progai labai tinkamu žmogumi, nes čekų pulkai Žalgirio mūšyje kovojo petis į petį su Vytauto vadovaujamais lietuvių pulkais, o šiandien Čekoslovakija ir Lietuva, abi velka komunistų jungą. Lapkričio 8 dieną įvykstančiuose rinkimuose Perk kandidatuoja į County Recorder postą.

YOU CAN FINISH HIGH SCHOOL

AT HOME IN YOUR SPARE TIME AND RECEIVE
An American School High School Diploma
WRITE FOR FREE 56 PAGE BOOKLET—TELLS YOU HOW

College Prep—Commercial—General and Vocational High School Courses
Endorsed by Leading Educators—Sixty years of Service

30 SCHOLARSHIPS AWARDED THIS YEAR

AMERICAN SCHOOL OF CHICAGO, Dept. DL Ohio District Office
79 East State Street, Columbus 15, Ohio

Send me your free 56-page High School Booklet

Name _____ City _____ State _____
Address _____

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat

St. Clair, telef. TO-1-1673 atidarytas naujas, erdvas, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOME VIETINIUS IR UŽSIENINIUS AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai — "mufflers", motorų reguliavimas — "tune-up" ir analizavimas, važtų šlifavimas, radijo ir visų elektros įrengimų taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRANO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAGLE STAMPS

the **MAY** co's

DOWNTOWN - PUBLIC SQUARE

REIŠKIA DAR DIDESNĮ SUTAUPYMĄ

NOW 3 BASEMENT stores

CEDAR CENTER - RIDGE AND RIDGEWOOD DRIVE

SENSACIŠKA!
VIRŠ 500 NAUJŲ
ŽIEMINIŲ
PALTŲ
\$28

Specialiai sukaktuvinis!

DYDZIAI:
Brief: 6 to 16
Regular: 8 to 18
Half Sizes: 16½ to 24½

Specialiai pirkti ir specialiai įkainuota duoti jums geriausį galimą pirkinį pradedant sezonui!

Medžiagos:
• 100% Wool Plush • Monotone Tweeds
• Multicolor Tweeds • "Paca Points"
• Nubby Chinchilla • Warm Zibelines

Spalvos:
• Black • Grey • Plum
• Blue • Taupe • Green

Stiliai:
• Clutch Styles • Zip Lined Coats
• Car Coats • Pile Lined Coats
• Slim Coats • Chin Collars

Dabar... prasidedant sezonui, jūs galite sutaupyti gražiems žieminiams palatams May's Co. trijose rūšio krautu-vėse. Galimybė pasirinkti vėliausių spalvų ir medžiagų... skoningai išaustų ir pasiūtų. Kiekvienas palas yra su šiltu "Miliūm" pamušalu. Visi yra tikros vertės... pasiskubinkit geriausiam išsigijimui.

Basement Coat Department... The May Company, All 3 Stores

KAS IR KUR?

• Vilties Draugijos valdybos posėdis įvyko rugsėjo 25 d. Clevelande. Posėdyje dalyvavo pirm. Dr. J. Bartkus, sekret. Z. Rekašius, įždn. Dr. Vl. Ramanauskas ir reikalų vedėjas B. Gaidžiūnas. Posėdyje taip pat dalyvavo Tautinės Sąjungos pirm. inž. E. Bartkus. Aptarta tolimesni Vilties Draugijos darbai, kaip visiems nariams specialių įnašų pažymėjimų išdavimas, naujas Dirvos prenumeratorių telkimas, prenumeratorų kaina ateinantiems metams ir kita.

Dirva ir ateinantiems metams, nors daug kas vėl pa-brango, paliekama ta pati — \$10.00 metams. Tik prenumeruojantieji pusmečiui mokės \$6.00.

• Smuikininko Iz. Vasyliūno koncertas Detroite įvyksta šį šeštadienį, Meno Muziejuje, 8 v. vakare. Koncerto programoje yra lietuvių ir kitų muzikų kūrinių. Nepraleiskime progos! Iz. Vasyliūnas Detroite bus pirmą kartą. Jo koncertų skaičius yra prašokęs 200. Sezono koncerto atidarymas yra visų lietuvių muzikinės kultūros šventė ir todėl visi joje dalyvaukime.

• Du Kanadoje gyvenantieji jauni lietuviai: Birutė Ciplijauskaitė ir Algirdas Jukus gavo daktaro laipsnius. Birutė Ciplijauskaitė studijavo kalbas, o Algirdas Jukus elektros inžineriją.

• A. Senikas, iš Great Neck, sveikindamas 45 metų sukakties proga, vienam studentui, gyvenančiam Vokietijoje, užakė Dirvą.

DIRVOS RĖMĖJAMS DOVANOS PASKIRSTYTOS

Dirvos 45 metų sukakties iškilnėse rėmėjams skirtos dovanos atiteko:

Linui Johansonui, iš Clevelando, savaitė atostogų Tabor Farm vasarvietėje.

Vitui Avižai, iš Chicagos, rašomoji mašinėlė.

Dr. K. Pautienui, iš Clevelando, \$50.00.

Jonui Rasteniui, iš Clevelando, Dr. V. Gruzdžiui, iš Clevelando ir Antaninai Poderis, iš Baltimorės, metinės Dirvos prenumeratorės.

• Sigita Skirgailaitė, kuri praėjusią vasarą ištėkėjo už inž. Ramanausko New Yorke, baigusi skautų stovyklą, atvyko į Toronto tęsti toliau psichologijos studijas universitete. Jos vyras tuo pačiu metu atlieka karinę prievolę Texas valstijoje.

• ALT S-gos Wisc. skyriaus valdybos kasininkas Vladas Skirmuntas sunkokai serga ir gydosi ligoninėje.

DETROIT

Tėvų susirinkimas

Detroito Lituanistinės mokyklos mokinių tėvų susirinkimas šaukiamas spalio mėn. 2 d., sekmadienį, 12 val. 15 min. Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose. Bus svarstoma mokyklą liečiantieji reikalai. Visus tėvus prašau dalyvauti.

Mokyklos vedėjas

Mylimam Tėvui Lietuvoj mirus, brangiam bičiuliui

ANTANUI RIMYDŽIUI

reiškiame nuoširdžiausią užuojautą

Faustas Kirša,
Alė ir Stasys Santvarai

Tautinės Sąjungos vicepirmininkui

DR. JONUI PABLĖNUI

mirus, poniai PABLĖNIENEI ir dukrelėms nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime

Tautinės Sąjungos
Los Angeles Skyrius

Nepamirštamam mūsų bendraminčiui

DR. JONUI PABLĖNUI

apleidus mus, giliai užjaučiame jo žmoną ir dukreles ir drauge liūdime

ALTS Elizabetho Skyriaus
Valdyba ir visi nariai

Negailėstingai mirčiai taip netikėtai ir staigiai išplėšus iš mūsų tarpo mielą

DR. JONĄ PABLĖNĄ,

didelio skausmo prislėgtas: draugę BRONĘ, krikšto dukrą RŪTĄ ir AUKSĘ giliai užjaučiame ir kartu su jomis liūdime

Janė ir Juozas Daunorai

Amerikos Lietuvių Respublikonų "Nixon for President" Komiteto vardu Danguolė Bartkuvienė ir Stela Abraitienė įteikė R.M. Nixonui dovaną -- puikią Petro Vėbros iš medžio išdrožtą lėkštę, vaizduojančią lietuvių pasitraukimą iš Lietuvos, ją sovietams okupuojant. Nuotraukoje iš kairės: Stela Abraitienė, JAV viceprezidentas Richard M. Nixon ir Danguolė Bartkuvienė.

RESPUBLIKONŲ PARTIJOS TAUTYBIŲ KONFERENCIJA WASHINGTONE

Rugsėjo 19 d. Respublikonų Partijos Centro Komitetas sušaukė visų tautybių respublikonų atstovus į Washingtoną konferencijon. Pakviesti buvo ir ne anglų kalba einančių laikraščių atstovai. Dalyvavo arti 200 atstovų. Centro Komiteto nusteblimui apie 30% atvyko daugiau, negu buvo tikėtasi.

Konferencijos išvakarėse neoficialių atstovams priėmimą Hotel Washington, kur vyko ir visa konferencija, suruošė Respublikonų Partijos Tautybių Divizijos pirmininkas Mr. J. Richardson. Iš lietuvių šiame priėmime dalyvavo: pp. Bartkai, Abraičiai, Dr. M. J. Viniakas, V. Barciauskas, adv. Kvetkus, adv. Mack.

Konferenciją atidarė ir jai vadovavo Resp. Partijos Tautybių Divizijos pirmininkas, buv. gubernatorius T. Mc Keldin ir J. Richardson. Atidaryme be jokių kalbų ir rinkimų Akcijos direktorius Mr. A. Harriman ir Mr. Rhyne, Volunteers of Nixon Pirmininkas.

Neužilgo į Konferenciją atvyko ir viceprezidentas Richard M. Nixon kur jis pasakė įdomią kalbą. Savo kalboje jis pabrėžė Amerikos stiprėjimą su kiekvienu nauju imigrantu, su kiekvienu jų nauja idėja ir patyrimu kovoje su komunizmu. Jo žodžiais: "Jūsų kova už savo tėviškių išlaisvinimą yra kartu ir kova už Amerikos nepriklausomybės išsaugojimą. Šioje kovoje žinios ir patyrimas yra Amerikai labai brangintini." Po jo kalbos jis fotografavosi su grupių atstovais.

Amerikos Lietuvių Respublikonų "Nixon for Prezident" Komiteto vardu ponios D. Bartkuvienė ir S. Abraitienė įteikė R.M. Nixonui dovaną -- puikią Petro Vėbros iš medžio išdrožtą lėkštę, vaizduojančią lietuvių pasitraukimą iš Lietuvos ją sovietams okupuojant.

Po to Baltuosiuose Rūmuose visus konferencijos dalyvius priėmė Prezidentas D.D. Eisenhower, pasakydamas įdomią kalbą.

Popietinėje spaudos konferencijoje, ne anglų kalba einančių laikraščių atstovams, politinius klausimus atsakinėjo Mr. J. Richardson.

Paskutinėje uždaroje sesijoje, tautybių atstovai kartu su Centro Komiteto vadovybe, nagrinėjo būdus ir metodus, kuriais vadovaujantis būtų galima užtikrinti Nixon - Lodge rinkimų laimėjimą. Diskusijos buvo labai gyvos. Iš lietuvių pusės diskusijose dalyvavo Barciauskas, Bartkus ir Abraitis. Partijos Centro Komiteto pageidavimu, V. Abraitis referavo apie lietuvių Respublikonų susiorganizavimą šioje rinkiminėje akcijoje

kaip pavyzdį, kuriuo turėtų ir kitos tautybės susiorganizuoti. Konferencijos pabaigoje buvo priimta rezoliucija, kurios formavime turėjo žodį ir lietuvių atstovai.

RESPUBLIKONŲ PARTIJOS TAUTYBIŲ SUVAŽIAVIMO WASHINGTONE REZOLIUCIJA

1. Amerikos susiformavimui, augimui ir gerbūviui visos tautos yra įnešusios milžiniškus indėlius. Šiose kritiškos pasaulinio įtempimo dienos, tautybės vaidina dar didesnį vaidmenį stiprinamos Amerikos pozicijas laisvojo pasaulio tautų šeimoje.

2. Kovoje su tarptautiniu komunizmu įvairių tautybių grupės reprezentuoja Ameriką, kaip jos natūralus ryšis su išoriniu pasauliu. Šis tautybių uždavinys, kaip Amerikos geros valios ambasadorių su jų kilimo kraštais, ateityje neabejotinai vaidins dar didesnį vaidmenį.

Konferencijoje, be minėtų lietuvių, dalyvavo ir pp. A.S. Trečiokas, kun. L. Jankus, J. Steponavičius, Šalna ir V. Tysliavienė.

V.

Br. Murinas

Vytautas prie Juodosios jūros

Rugsėjo 18 d. Detroite, Tarptautinio Instituto patalpose buvo atidaryta dailininko Br. Murino meno kūrinių paroda. Buvo išstatyti 36 paveikslai. Nuotraukoje Detroido Kultūros Klubu valdybos nariai kartu su dailininku apžiūri parodą. Iš kairės: Boreišytė, Boreišis, Br. Murinas, Gilydis ir Bilaitienė.

J. Gaižučio nuotrauka

visa išgale turi būti pasipriešinta visų amerikiečių, o ypač tų, kurie turi tamprų ryšių su savo kilimo kraštais.

5. Tautybių konferencija siūlo, kad ateinančioje administracijoje būtų įsteigta speciali valstybinė agentūra palaikyti tiesioginiams ryšiams tarp Amerikos vyriausybės ir organizuotų tautinių grupių tikslu implementuoti tautų išlaisvinimą, kaip yra numatyta viceprezidento Nixono nominacijos priėmimo kalboje. Ši agentūra turėtų rūpintis ir specifinėmis tautybių problemomis šiame krašte, kad jos galėtų kuo sėkmingiau prisidėti prie Amerikos pozicijų sustiprinimo.

6. Konferencija, pakartodama visų nepalaužiamą nusistatymą kovoti kol visi pavergtieji kraštai bus išlaisvinti, pripažįsta, kad Nixon - Lodge išrinkimas geriausiai garantuoja šios konferencijos rezoliucijos įgyvendinimą, o jų patyrimas, įsitikinimai ir pajėgumas vadovauti yra nepakeičiami kovai su komunizmu.

HAMILTON, Canada

Planuoja statyti lietuvių namus

Valdybos ir rev. komisijos bendrame posėdyje rugsėjo 18 d. buvo svarstytas naujų lietuvių namų statymo klausimas. Vyrauja nuomonė, kad dabar turimi namai Hamiltone yra tik laikinas pinigų investavimas, nes tik iš dalies tinka mūsų reikalams. Esamų lietuvių namų perdirbimas ir pritaikymas mūsų reikalavimams, atrodo, perbrangus, todėl nutarta pirkti tinkamo dydžio žemės sklypą ir statyti naujus lietuvių namus.

Toks žemės sklypas jau rastas ir valdyba padarė užpirkimo pasiūlymą 40,000 dol. sumai. Sklypas pačiame miesto centre, lengvai pasiekiamas iš visų miesto pusių. Manoma, kad ši vieta teks daug patogumų ypač jaunimui rinktis repeticioms, pasitarimams ir t.t.

Sklypą norima nupirkti savais pinigais (neužtraukiant paskolos), panaudojant turimas santaupas, o trūkstamą sumą tikimasi surinkti pritraukiant naujų narių ir prašant esamus narius padidinti savo indėlius.

Visi valdybos nariai turi pareigą ieškoti naujų narių ir teisę išduoti pakvitavimus pinigų gavime. Lietuviai, norinti paremti lietuvių namų įsigyjamą, prašomi siųsti pinigus valdybos pirmininkui S. Bakšiui, 38 Stanley Ave., Hamilton, Ont.

Posėdyje inž. architektas A. Tylius suteikė valdybai labai vertingų patarimų bei informaciją dėl naujų lietuvių namų statybos ir planavimo. Galutini brėžiniai ir planai bus padaryti sklypą nupirkus.

Sumanymas yra nepaprastai didelis ir reikalaujantis ypatingų pastangų. Bet dirbant viską galima padaryti.

P. L.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24